

Verslag informatieavond zonnepark De Eendracht

- Datum** : Dinsdag 24 september 2019
Locatie : Restaurant Het Wagenhuis te Nieuw-Vossemeer
Aanwezig : Henk Schoonvelde (Projectleider zonnepark De Eendracht), Maureen Bekke (Omgevingsmanager zonnepark De Eendracht), Frank Schothuis (Adviseur vergunningen), Michel Arninkhof (Manager zonprojecten), circa 40 inwoners en andere belanghebbenden.

Mede uit het oogpunt van leesbaarheid is dit een verslag op hoofdlijnen en zijn het geen letterlijke notulen van de bijeenkomst. Pure Energie heeft tegelijkertijd wel geprobeerd dit verslag zo volledig mogelijk te laten zijn en met name te registeren welke vragen en opmerkingen door bezoekers zijn gesteld en gemaakt.

Maureen Bekke (omgevingsmanager Pure Energie) heet iedereen welkom. In het kort licht zij het programma van de avond toe, deelt zij een aantal huishoudelijke mededelingen mee, stelt zij de aanwezigen vanuit Pure Energie voor (Henk Schoonvelde, Frank Schothuis, Michel Arninkhof) en vertelt zij in het kort wie Pure Energie als bedrijf is. Daarbij geeft zij aan dat Pure Energie het streven heeft om Nederland te verduurzamen. Enerzijds door het ontwikkelen, bouwen en beheren van wind- en zonneparken in Nederland en het aanleggen van zonnedaken bij bedrijven en particulieren. Anderzijds door het leveren van duurzame energie uit eigen winmolens en zonnepanelen aan zo'n circa 20.000 klanten in Nederland, waarbij Pure Energie de filosofie hanteert: 'Wij verkopen niet meer dan we zelf opwekken'. Daarbij vertelt zij Pure Energie het streven om Nederland verder te verduurzamen niet alleen kan, maar samen met de omgeving moet doen. Vervolgens geeft zij het woord aan Henk Schoonvelde, projectleider voor het zonnepark De Eendracht vanuit Pure Energie.

Het idee

Henk Schoonvelde geeft aan dat Pure Energie een overeenkomst heeft gesloten met de familie van Hoof (aanwezig in de zaal) voor het ontwikkelen, bouwen en beheren van een zonnepark op hun grond. Hij geeft aan dat het initiatief zich verder in een pril stadium betreft. Er is een verkennend gesprek geweest met de lokale energiecoöperatie uit Steenberg en de Dorpsraad Nieuw-Vossemeer. Daarnaast heeft Pure Energie het idee kenbaar gemaakt bij de gemeente Steenberg, maar is er nog geen formele aanvraag ingediend. Henk Schoonvelde benadrukt dat Pure Energie het belangrijk vindt om eerst in gesprek te gaan met de omgeving.

De locatie

Henk Schoonvelde geeft aan dat Pure Energie het zonnepark wil bouwen op een stuk grond van ongeveer 45 hectare tussen de Oude Dijk en het Schelde-Rijnkanaal. Hij licht toe dat het zonnepark jaarlijks ongeveer 45 miljoen kilowattuur aan elektriciteit kan opwekken door middel van ongeveer 160.000 zonnepanelen (voorlopige inschatting). Om een beeld van de locatie te geven, laat hij een aantal 3D visualisaties zien.

De landschappelijke inpassing

Vervolgens staat Henk Schoonvelde stil bij de landschappelijke inpassing van het zonnepark, waarbij hij aangeeft dat het locatie een agrarisch gebied betreft en grotendeels omsloten is door dijken. Henk Schoonvelde vertelt dat Pure Energie in agrarische gebieden altijd kiest voor een 'zuid opstelling' van de zonnepanelen, waardoor er relatief veel ruimte tussen de rijen ontstaat. Dit zorgt enerzijds voor voldoende licht en water op de bodem en anderzijds geeft het voldoende ruimte voor vogels om te broeden of te

foerageren. Ook geeft hij aan dat Pure Energie de richting van het zonnepark graag in overleg doet met de omgeving en de lokale natuur- en milieuorganisaties. Denk aan de plaatsing van bijenkorven, het inzaaien van bloemmengsels, het creëren van nestgelegenheden of aanplant van struwelen rondom het zonnepark. Met als doel dat het zonnepark ook een bijdrage kan leveren (het verbeteren van) de lokale vegetatie en habitatten van insecten en vogels.

De (financiële) participatiemogelijkheden

Henk Schoonvelde vertelt dat Pure Energie bij wind- of zonnepark jaarlijks – voor de duur van 15 jaar - een deel van de inkomsten teruggeeft aan de omgeving via een omgevingsfonds (€0,50 per opgewekte megawattuur). De precieze hoogte van het bedrag in het omgevingsfonds is afhankelijk van de hoeveel energie dat in een jaar wordt opgewekt. Wat er met dit geld gebeurt, wordt in overleg met de omgeving bepaald. Daarnaast licht Henk Schoonvelde toe op welke manier Pure Energie een deel van het zonnepark beschikbaar stelt voor participatie door lokaal eigenaarschap via een (nog op te richten) lokale energiecoöperatie. Ook daarvan laat hij in een rekenvoorbeeld zien om welke bedragen het gaat als gesproken wordt over investering en rendement.

Omgevingsparticipatie

Henk Schoonvelde benadrukt dat het plan nog in een pril stadium verkeert. Hij wil het plan graag verder uitwerken in samenspraak met de omgeving. Het gaat dan over onderwerpen als landschappelijke inpassing van het zonnepark, mogelijkheden voor lokaal eigenaarschap (in de vorm van het opzetten van een lokale energiecoöperatie) en de inrichting van het omgevingsfonds. Hij stelt voor om dit in de vorm van een werkgroep te doen, waarin omwonenden en maatschappelijke organisaties zitting kunnen nemen. Hij gaat het plan van aanpak hiervoor o.a. bespreken met de dorpsraad.

Vervolgstappen

Naast het proces dat Pure Energie verder met de omgeving wil opstarten, geeft Henk Schoonvelde aan dat Pure Energie voornemens is om een principeverzoek in te dienen bij de gemeente Steenberg. Daarmee vraagt Pure Energie eigenlijk informeel aan het college van B&W wat zij van het idee vinden. Het college van B&W bepaalt dan of zij een planologische procedure op wil starten om het plan mogelijk te maken. Het geeft dus slechts aan of het idee volgens de gemeente haalbaar is. Indien het college van B&W positief is, kan een formele procedure voor een tijdelijke omgevingsvergunning en/of bestemmingsplanwijziging worden gestart. D

Vragen & opmerkingen

Na afloop van de presentatie worden er vragen gesteld en opmerkingen gemaakt vanuit de zaal, die beantwoord worden door Henk Schoonvelde. Hieronder zijn de vragen en opmerkingen per onderwerp gerangschikt.

Gebruik van landbouwgrond, landschappelijke inpassing, natuurwaarden

- Is secundair/ dubbelgebruik van de grond mogelijk?
Ja, dat kan. Denk aan begrazing door schapen of het inzaaien met bloemmengsel voor het versterken van habitatten van insecten en vogels. Maar we hebben daar nog geen besluiten over genomen, omdat we in het vervolgtraject met de omgeving willen bespreken wat mogelijk en wenselijk is.
- Waarom is zo'n groot perceel nodig? Kan het ook kleiner?
De businesscase voor dit zonnepark wordt sterk beïnvloed door de kosten van netaansluiting. Het zonnepark moet worden aangesloten op de netaansluiting bij Bergen op Zoom, dat door de afstand relatief duur is. Om dit zonnepark rendabel te maken, is met het oog op de verwachte jaarlijkse energieopbrengst gekozen voor een zonnepark met een oppervlakte van circa 45 hectare. Daarnaast wordt versnippering van het landschap voorkomen door bijvoorbeeld 2 grote zonneparken te realiseren.

- Is het niet mogelijk om de helft te gebruiken voor natuur? Het plan is groter dan het dorp. Belangrijk om te benadrukken dat het, ondanks dat de locatie uit het zicht ligt, grote impact heeft op de omgeving.
Nee, het is niet mogelijk om de helft van het gebied te gebruiken voor natuur. Dit heeft enerzijds te maken met de afspraken met de grondeigenaar en anderzijds met het maken van een sluitende business case. In de afspraken met de grondeigenaar en in de business case is wel rekening gehouden met landschappelijke inpassing en mogelijke versterking van de natuurwaarden in het gebied. Daarbij geldt in het algemeen hoe groter het zonnepark, hoe meer mogelijkheden (in ruimte en geld). Op welke manier dit vorm krijgt, is onderdeel van het omgevingsproces.
- Een stukje natuur wordt vernietigd. Het gebied is nu ook een schuilgebied voor reeën.
Met de komst van het zonnepark wordt geen natuur vernietigd. De grond wordt op dit moment gebruikt voor intensieve akkerbouw. Daarmee zeggen we niet dat het zonnepark geen bijdrage kan leveren aan de leef-/ schuilbieden. In het vervolgtraject kunnen we bespreken wat mogelijk en wenselijk is.
- Waarom kijken jullie niet eerst naar andere treden op de zonneladder? Denk aan gebruik van daken, industriegebieden en het gebied rond de A4.
Pure Energie kijkt bij de ontwikkeling van zonne-energie ook naar de andere treden op de zonneladder, zoals daken, onbenutte bebouwde locaties, op en langs infrastructurele bouwwerken, industriële gebieden en langs stad- en dorpsranden. De klimaatdoelstelling kan alleen gehaald worden als een combinatie wordt gemaakt van alle treden op de ladder. Daarbij sluit Pure Energie op voorhand geen gronden en percelen uit, maar kijkt kritisch naar de mogelijkheden, landschappelijke inrichting en de omgeving.
- Nederland is al vol. Waarom richten jullie je alleen op zonneparken?
Pure Energie is van mening dat we in Nederland veel meer schone energie moeten opwekken uit natuurlijke bronnen om de klimaatdoelstelling te halen: biomassa, zon, wind, bodem en water. Daarbij focust Pure Energie zich op wind en zon. Pure Energie ontwikkelt, bouwt en beheert zon- én windparken, waarbij ook steeds vaker wordt gekeken naar een combinatie (dubbelgebruik van de gronden). Daarnaast legt Pure Energie zonnedaken aan bij particulieren en bedrijven.
- Welke biotoop verbeterende maatregelen hebben jullie voor ogen? Zit dit in de business case?
Bij de inrichting van een zonnepark heeft Pure Energie oog voor de ecologische waarden in het gebied. Hiervoor wordt o.a. geld gereserveerd in de business case. Zo is Pure Energie bijvoorbeeld voornemers om elders in Nederland een zonnepark op een voormalig slipdepot aan te leggen. Samen met een ecologisch adviesbureau is gekeken op welke manier een bijdrage kan worden geleverd aan de lokale flora en fauna en is op basis daar van een inrichtingsplan gemaakt. Welke mogelijkheden hier kunnen worden toegepast, wil Pure Energie graag bespreken met de omgeving en de lokale natuur- en milieuorganisaties.

Financiële participatie

- Het omgevingsfonds heeft een looptijd van 15 jaar. Waar komt dat getal vandaan?
De looptijd van het omgevingsfonds is gekoppeld aan de SDE-subsidie (Stimulering Duurzame Energieproductie) van het Rijk.
- Bij het rekenmodel staat 20% eigen vermogen. Waar komt de overige 80% vandaan?
Bij het financieren van de totale investering is een inbreng van 20% eigen vermogen nodig. Het overige deel is vreemd vermogen dat door derden (bijvoorbeeld de bank) beschikbaar wordt gesteld.

- Ontvangen leden van de coöperatie over het opgewekte deel ook een deel van de subsidie?
Nee, de SDE-subsidie wordt afgegeven voor de ontwikkeling en bouw van duurzame energievoorzieningen in Nederland. Leden ontvangen over de opgewekte jaaropbrengst rendement op basis van hun eigen inleg.

Landelijk, provinciaal en gemeentelijk beleid en besluitvorming

- Hoe kijken jullie tegen de politieke discussie om in Tweede Kamer om tijdelijk geen nieuwe zonneparken op natuur- en landbouwgronden toe te staan? Heeft dat effect op de SDE-subsidie?
Pure Energie volgt de discussie in de Tweede kamer over zonneparken op natuur- en landbouwgronden en staat achter het standpunt van de branchevereniging Holland Solar. Daarbij kijkt Pure Energie ook naar de ontwikkelingen van de RES-en (Regionale Energie Strategieën) waar de nationale klimaatopgave wordt vertaald naar het gemeentelijk en provinciaal omgevingsbeleid voor onder andere zonne-energie. Of de politieke discussie effect heeft op de SDE-subsidie is nog niet bekend. De subsidie is in de basis een innovatiesubsidie, die de komende jaren langzaam wordt afgebouwd.
- Hoe kijken jullie tegen de landelijke politiek aan als het gaat om de discussie over het beter benutten van de zonneladder? Er zijn nog zoveel daken nog beschikbaar.
Om de klimaatdoelstellingen te behalen, moeten we in Nederland veel meer schone energie opwekken uit natuurlijke bronnen: biomassa, zon, wind, bodem en water. Voor zonne-energie betekent dat we niet moeten kijken naar alleen zonnedaken óf alleen zonneparken. Het gaat om de combinatie, want we hebben heel veel zonnepanelen nodig. Veel daken zijn niet geschikt voor een zonnedak, door de wijze waarop het dak gebouwd is of door de ligging van het dak. Ook wil niet iedereen meewerken.
- Er zijn geluiden in de politiek in het kader van de stikstof-discussie om de veestapel verder te laten inkrimpen. Is het niet beter om deze gronden te gebruiken voor zonneparken?
Pure Energie volgt de discussie rondom het Nederlandse programma om stikstof terug te dringen, maar wil op dit moment op dit thema geen politiek standpunt innemen. Pure Energie sluit bij de ontwikkeling van zonneparken op voorhand geen gronden en percelen uit, maar kijkt kritisch naar de mogelijkheden, landschappelijke inrichting en de omgeving.
- Past het plan voor het zonnepark binnen het beleid van de gemeente Steenberg?
Op dit moment heeft de gemeente Steenberg nog geen beleid voor zonneparken. Naar verwachting legt de gemeente Steenberg voor het einde van dit jaar een concept-beleid ter inzage.
- Hoe kijkt de gemeente tegen dit initiatief?
De gemeente Steenberg heeft op dit moment nog geen standpunt ingenomen over dit initiatief. Dit heeft ook te maken met het feit dat wij nog geen principeverzoek, dan wel een verzoek voor een omgevingsvergunning hebben ingediend. Wel zijn zij op de hoogte van onze aanpak en dat wij eerst in gesprek willen met de omgeving.

Overlast en hinder voor de omgeving

- Wat is de gemiddelde doorlooptijd van het project?
Dat is afhankelijk van het omgevingsproces en de formele vergunningsprocedure bij de gemeente Steenberg. Gemiddeld genomen duurt het twee jaar, van planfase tot bouw.
- Welke nadelen brengt een zonnepark met zich mee? Denk aan schittering of geluid.
Een zonnepark brengt weinig overlast voor de omgeving met zich in termen van schittering en geluid. Moderne zonnepanelen zijn voorzien van een coating (laag op het paneel), waardoor de panelen weinig tot geen licht weerkaatsen. Ook produceert een zonnepark nagenoeg geen geluid. De zonnepanelen zelf doen hun werk geruisloos. De transformator die nodig is bij een zonnepark

produceert een lichte bromtoon zodra midden op de dag de zon op het felst schijnt, maar dit valt al snel weg tegen achtergrondgeluiden in de omgeving. Gezien de afstand tussen het beoogde zonnepark De Eendracht en woningen in de omgeving verwachten wij dat omwonenden bij hun huis het zonnepark niet kunnen horen.

Overige vragen

- Hoe gaat Pure Energie om met de technologische ontwikkelingen op het gebied van zonnepanelen? Wat als er over 15 jaar effectievere panelen op de markt zijn?
Pure Energie houdt de ontwikkelingen op de zonne-energiemarkt goed in de gaten. In principe worden zonnepanelen binnen 15 jaar (gelijk aan de SDE-subsidie) afgeschreven. Indien er dan andere, substantieel betere zonnepanelen op de markt zijn, kan overwogen worden om de zonnepanelen te vervangen.
- Hoe gaat Pure Energie om met eventuele schade (hagel, storm)? Wordt dat hersteld?
Ja, schade aan het zonnepark wordt door Pure Energie altijd hersteld. Pure Energie is hiervoor ook verzekerd.
- Hoe zit het met de netaansluiting van het zonnepark in dit gebied?
Het zonnepark moet worden aangesloten op de netaansluiting bij Bergen op Zoom. Als het plan zover is, wordt hiervoor een aanvraag ingediend bij de netbeheerder. Op dit moment is door de netbeheerder in dit gebied nog geen capaciteitswaarschuwing afgegeven, zoals dit wel voor andere delen in Nederland is gedaan.
- Waar worden de zonnepanelen gemaakt?
Pure Energie maakt zelf geen zonnepanelen en koopt dit in. Daarbij maakt Pure Energie geen gebruik van één vaste leverancier. Per project wordt gekeken wat de beste opties zijn qua zonnepanelen. Er zijn verschillende factoren, die invloed hebben op dat proces. Kortom, de zonnepanelen kunnen uit ieder werelddeel komen, afhankelijk van de eisen en het aanbod.

Afsluiting

Wanneer alle vragen zijn gesteld en opmerkingen zijn gemaakt, wijst Maureen Bekke de aanwezigen nogmaals op de inschrijfmogelijkheid voor de digitale nieuwsbrief. Daarna sluit zij de avond formeel af en is er de mogelijkheid voor aanwezigen om individueel met elkaar in gesprek te gaan. De avond wordt afgesloten rond 21.30 uur.